

Герб Польшчы — не арол!

Як можна вучыць у школах і ўсюды няпраўду? Аказваецца, што нават трэба, калі гэта для дабра Польшчы. Аб гэтым сведчыць, між іншым, акрэсленне яўнай ілжы Сянкевіча, якая пісалася „дзеля падмацавання сэрцаў палякаў”. Шкада толькі, што коштам суседзяў.

Ва ўсеагульнай энцыклапедыі выдавецтва ПВН напісана, што гербам ПНР з’яўляецца выява арла. Вядома, што гэта белавост (Haliaeetus albicilla). У гэтай жа энцыклапедыі напісана, што гэтая птушка належыць да сямейства сакаліных. Але сакалы гэта Falconidae, а арлы — Aquila. Haliaeetus гэта арлан. Беларуская савецкая энцыклапедыя піша пра чатыры віды арланаў, з якіх адзін, згаданы Haliaeetus albicilla, гэта арлан-белавост. Польская назва арлана не ведаю. Затое ведаю польскае слова Schinesghe, дзякуючы вядомаму польскаму мовазнаўцу Станіславу Роспанду.

Аляксандр ДАБЧЫНСКІ

Калі едзе аўтобус?

У шматлікіх мясцовасцях Міхалоўскай і Нараўчанскай гмін няма раскладаў язды аўтобусаў ПКС. Хуліганы сарвалі іх у Новым Ляўкове і Нараўцы, а таксама ў іншых вёсках, між іншым, у Новай Волі, Баршчэве, Юшкавым Грудзе, Тانیцы, Багнюках ды ў Бандарах. Усе гэтыя вёскі знаходзяцца на аўтобуснай лініі з Беластока ў Гайнаўку праз Жэдня, Міхалова, Новае Ляўкова і Нараўку.

— Прадпрыемства ПКС не дбае пра тое, каб расклады былі на ўсіх аўтобусных прыпынках, — сказала мне жыхарка Нараўкі. — У Нараўцы няма яго ўжо другі месяц. Прыезджыя не ведаюць, калі едзе аўтобус. Часта заходзяць у спажывецкую краму спадарства Ярмоўцаў і пытаюцца. Даволі часта бачу як пасажыры затрымліваюць аўтобус за або перад прыпынкам. Вядома, і яны нервуюцца, і шафёры.

14 мая г.г. я чакаў аўтобуса ПКС у Гайнаўку на прыпынку ў Беластоку каля скрыжавання вуліц Браніцкага і Электрычнай. І тутжо будзе мясяцк няма раскладу язды аўтобусаў ПКС. Расклады язды прыватных аўтобусаў былі і ёсць. Прадпрыемства ПКС — па ўсім відаць — пра такую „дробязь” як расклады не клапаціцца. Чаму?

Падзяка за рамонт маставой

Пасля зімы на кіламетровым адрэзку павятовай дарогі ад скрыжавання яе з ваяводскай у Новым Ляўкове (Нараўчанская гміна) да Старога Ляўкова на маставой утварыліся глыбокія і таму небяспечныя ўхабіны. Прыемна здзівіла мяне тое, што на другі дзень пасля праваслаўнага велікоднага свята „дзіркі” зніклі так, быццам іх не было. Маставую адрамантавала рабочая дарожная брыгада Праўлення павятовых дарог (ППД) у Гайнаўцы.

У Ляўкове асфальт паклалі на брук і таму маставая даволі трывалая. Яе зараз вельмі руйнуюць вялікія і цяжкія грузавікі, якія вязуць цэглу са стараляўкоўскага керамічнага завода ў Беласток або ў Варшаву. Зараз маставая на вуліцы ў Новым Ляўкове роўная і без ухабін. Я, солтыс Новага Ляўкова, хацеў бы падзякаваць на старонках беларускага штотыднёвіка „Ніва” гайнаўскаму ППД, якім паспяхова кіруе інж. Крыстына Мішчук.

(яц)

У пачатку гэтага года ў Гайнаўцы пачала дзейнічаць новая арганізацыя — аб’яднанне «Нашая школа», якую складаюць настаўнікі і бацькі Комплексу школ з дадатковым навучаннем беларускай мовы ў Гайнаўцы. Старшынёй аб’яднання быў выбраны настаўнік беларускай мовы Янка Карчэўскі. Першым мерапрыемствам, якое гайнаўскае аб’яднанне наладзіла 24 мая, быў Пікнік з «беларусам», бо так гайнаўская моладзь называе белліцэй і белгімназію. Сабраныя маглі паглядзець мастацкую частку ў выкананні белліцэістаў і белгімназістаў. Можна было таксама з’есці каўбаску з грыля і памеціць вартасныя прадметы нябачнымі знакамі, каб у выпадку крадзяжу можна было іх лягчэй знайсці. Усё мерапрыемства адбывалася на прышкольнай пляцоўцы, якая штодзень выконвае ролю аўтастаянкі. Арганізацыяй мерапрыемства займаліся настаўнікі, вучні і бацькі, а за ўсім наглядаў старшыня аб’яднання Янка Карчэўскі.

— Мы выступаем з прапановай да розных людзей і таму побач рэпертуару на беларускай мове, ёсць прапановы на польскай мове, а нават па-англійску, — заявіў настаўнік Янка Карчэўскі.

Перад сабранымі спачатку выступіў вакальна-інструментальны гайнаўскі гурт «Дэсант», у якім займаюцца вучні абодвух гайнаўскіх агульнаадукацыйных ліцэяў. Вакальны калектыў «Знічка» цікава запрэзентаваўся з беларускім рэпертуарам, хаця выступіў у меншым складзе. За яго выступленнем наглядзіла Бажэна Ляўчук, кіраўнік гурту.

— Мы першы раз на новым мерапрыемстве. Цікава нам тут запрэзентавацца. Мы, як «Знічка», выступаем з беларускім рэпертуарам — апрацаванымі народнымі і сучаснымі песнямі. Думаю, што моладзі і старэйшым павінна быць цікава паслухаць музыку і дэкламацыю. Сёння не сабралася многа людзей, бо ж гэта першы пікнік, які ладзіцца каля будынка нашай школы, а і надвор’е халаднаватае, — сказала Дамініка Юшкевіч.

Дамініка і Марлена Бяглюк спадзяюцца, што можа і «Знічка» атрымае нейкую дапамогу ад новага аб’яднання, напрыклад, на арганізацыю выездаў. Белгімназістка Магдалена Гаўрылюк выступіла з дэкламацыяй на беларускай і польскай мовах, з якой дабіралася поспехаў у час конкурсаў, а белліцэістка Ада Прусіноўская запрэзентавалася з расказам, з якім перамагла на «Беларускай гавэндзе — 2013». Абедзве дзяўчыны, так як і папярэднія выканаўцы, атрымалі гарачыя апладысменты ад публікі.

— Пікнік лічым цікавай ідэяй, у час якой можам запрэзентавацца перад іншай, чым толькі школьнай, публікай і, што нам таксама вельмі важнае, перад сваёй дырэкцыяй, — гаварылі Магдалена Гаўрылюк і Ада Прусіноўская.

Калі вучні выступалі з мастацкай часткай, сабраныя на пікніку частаваліся каўбаскамі, якія на грылі рыхтавалі, між іншым, белліцэйскія настаўнікі. Малодшыя вучні, зацікаўленыя адукацыяй у школе з дадатковым навучаннем беларускай мовы, маглі ўзяць рэкламныя матэрыялы аб белліцэі і белгімназіі, пагартыць падручнікі па беларускай мове і беларускія кніжкі, які былі раскладзены ў выдзеленым месцы. Паліцыянтцы мецілі веласіпеды і іншыя вартасныя прадметы ў спецыяльныя непрыкметны спосаб, каб у выпадку крадзяжу лягчэй было іх ідэнтыфікаваць.

— З прапановай заснаваць аб’яднанне «Нашая школа» выйшаў дырэктар Яўген Сачко. Ідэю падтрымалі настаўнікі і бацькі. Пачалі мы рэгістраваць новую арганізацыю ў канцы мінулага года, але толькі ў пачатку гэтага года аформілі ўсе справы. Мэтай нашага аб’яднання з’яўляецца падтрымка духовай і матэрыяльнай культуры буларусаў у Польшчы. Плануем дзейнічаць у галіне адукацыі, культуры, спорту і турызму, накіроўваючы свае прапановы перш за ўсё да грамадскасці нашага Комплексу школ з дадатковым навучан-

Пікнік з «беларусам»

Цікава з беларускім рэпертуарам запрэзентаваўся вакальны калектыў «Знічка», хаця і выступіў у меншым складзе

нем беларускай мовы ў Гайнаўцы. Аднак плануем праяўляць сваю актыўнасць, успамагаючы развіццё і інтэграцыю шырэйшай мясцовай грамадскасці, — сказаў настаўнік Янка Карчэўскі. — Плануем супрацоўнічаць з Рэспублікай Беларусь у галіне культуры, спорту і турызму. Калі будзе такая магчымасць, плануем купляць кніжкі і дапаможнікі для нашай школы і ладзіць пазачасныя заняткі.

Намеснікам старшыні новастворанай арганізацыі з’яўляецца маці вучня, Валянціна Галадык, а сакратаром управы — настаўніца англійскай мовы Эмілія Ляўчук, якая ў рамках аб’яднання спадзяецца на супрацоўніцтва белліцэйскай моладзі з моладдзю заходніх краін Еўропы.

— Аб’яднанне «Нашая школа» будзе дзейнічаць перш за ўсё ў карысць вучняў нашай школы, але будзе таксама займацца прапагандаваннем беларускай мовы і культуры, у адпаведнасці з характарам нашай школы. Мы, як школа, маем абмежаваную магчымасць

— Зацікаўленні нашых вучняў — розныя, але не хапае сродкаў, каб усе іх разгарнуць. Лічым, што з дапамогай новага аб’яднання можна будзе арганізаваць дадатковыя заняткі ў школе, напрыклад, вучыць беларускім танцам, — дадала намеснік дырэктара Ніна Лукасік, таксама член аб’яднання.

Скарбнік управы аб’яднання настаўнік Чарак Шыкула дабавіў, што ў рамках дзейнасці новай арганізацыі прадбачаюцца спартыўныя спаборніцтвы, можа нават з удзелам моладзі з Беларусі.

— Я на пенсіі. У мяне ёсць час, каб дапамагчы школе. Калі я атрымала прапанову дзейнасці ў аб’яднанні «Нашая школа», то прыняла яе, бо і кантакт са школай будзе абноўлены. Можна ж будзе многа цікавага рабіць у карысць белліцэя. Хаця б летнікі ладзіць, а ў гэтым ліку і на Беларусі, — заявіла былая настаўніца беларускай мовы Вольга Сянкевіч.

Ужо ў час канікулаў аб’яднанне прадбачае ладзіць летні адпачынак для школьнай моладзі на Падляшшы. Раз-

здабываць сродкі на шырэйшую дзейнасць у карысць моладзі, а грамадскім арганізацыям лягчэй выступаць за сродкі, рэалізуючы розныя праекты, так як робіць гэта аб’яднанне АБ-БА з Беластока. Плануем супрацоўнічаць з моладдзю з Беларусі. Нашыя вучні ахвотна ездзяць на экскурсіі ў Мінск, якія ладзіць Янка Карчэўскі, — заявіў дырэктар Гайнаўскага белліцэя і белгімназіі Яўген Сачко, член аб’яднання.

«Нашая школа» пасля двухгадовай дзейнасці будзе мець магчымасць набыць статус некамерцыйнай арганізацыі і выступаць з прапановай, каб людзі добрай волі пералічвалі на яе рахунак адзін працэнт ад сваіх падаткаў. Гэта таксама можа паспрыяць дзейнасці ў карысць школьнай моладзі.

Мастацкую частку пікніка ўдала вялі настаўнікі Эмілія Ляўчук і Янка Карчэўскі, якія расказалі сабраным пра планаваную дзейнасць аб’яднання «Нашая школа».

важаецца арганізаванне вандровак па Белавежскай пушчы і яе наваколлі.

Зараз вядзецца набор вучняў у гімназічныя і звышгімназічныя школы. Гэта вельмі важная справа ў Гайнаўцы, дзе практычна з кожным годам меншае лік выпускнікоў падставовых школ і гімназіяў і паволі пачынае расці колькасць наймалодшых дзетак. Пікнік з «беларусам», гэта таксама адзін са спосабаў, каб шырэйшаму грамадству паказаць атмасферу ў школе і, між іншым, беларускую культуру, у якой вырасталі шматлікія бацькі сённяшніх вучняў. Белгімназістка Караліна Мірак спявала па-беларуску, а пазней на польскай мове. Свае гімнастычныя ўмеласці паказала Магдалена Амілюсік. На англійскай мове, на заканчэнне, выступілі Анна Койла, Юліта Ваўрашук і Магдалена Дземянюк. Пасля сабраныя яшчэ елі каўбаскі, слухаючы беларускую музыку з кампакт-дыскаў.

Тэкст і фота Аляксея МАРОЗА